

[Axel Møller.]

Den vil ikke kunne afruste helt. Lad mig til andre Udtalelser i den Retning ogsaa føje den nyeste Kommentar til Folkeforbundspagten, jeg har set, nemlig den bekendte Wehbergs fra 1927. Her udtales det ogsaa, at fremdeles skal trods Rustningernes Indskrænkning Muligheden for militær Forbundssanktion mod en Angriber lades aaben. Og lad mig minde om, at da det lille Liechtenstein bad om at blive Medlem af Folkeforbundet, fik det det Svar, at alene af den Grund, at det intet Militær havde og ikke kunde opfylde Folkeforbundsforpligtelserne, mente man ikke at kunne optage det.

Men Luxembourg, vil man saa sige. Det er blevet anført flere Gange, at Luxembourg jo er Medlem, og det har ikke noget Militær. Det er berørt af det ærede Medlem Hr. Holger Andersen, at en Sammenstilling med Luxembourg, der er af Størrelse som Fyn og har et Par Hundrede Tusinde Mennesker, ikke paa Forhaand er antagelig, og at Luxembourg havde en Særstilling i Kraft af Traktaten af 1867, hvorefter Stormagterne paabød, at alle Fæstningsværker skulde nedlægges, mod at Magterne til Gengæld overtog Garanti for, at Luxembourgs Neutralitet ikke vilde blive krænket. Nu er denne Traktat jo bortfaldet efter Verdenskrigen, men det er ganske interessant at lægge Mærke til, at i 1920 forlangte Luxembourg Fritagelse for at forsvare sig mod Angreb udefra, men det tog dette Forlangende tilbage, da det mærkede, at det ikke kunde komme igennem med det overfor Folkeforbundet, og gik ind paa Forhaand at antage enhver Rustningsplan, som Raadet maatte forelægge det.

Forhaandstilkendegivelser fra Folkeforbundsmedlemmer i Ord eller Gerning om, at de ikke under nogen Omstændigheder vil deltage i militære Sanktioner, er i Strid baade med Pagtens Ord og med dens Aand. Derfor vil en Stat, som er Medlem af Folkeforbundet, ikke kunne afruste helt eller nøjes med blot en Politivagt uden at bryde sine Forpligtelser overfor Folkeforbundet, og sine Neutralitetsforpligtelser vil den endnu mindre kunne klare uden noget Militær.

Det glæder mig, at det ærede Medlem Hr. P. Munch har taget noget Forbehold overfor det ikke mindst paa Vælgermøder uhyre misbrugte Udtryk: at konstatere Neutraliteten. Man kan jo ikke deltage i et Vælgermøde ude paa Landet uden at høre: Hvorfor skal vi ikke nøjes med, som J. C. Christensen i sin Tid sagde, at konstatere Neutraliteten? Jeg tror for øvrigt ikke, at

de Folk, der bruger disse Ord, i Virkeligheden ved, hvad de selv mener dermed. Det er nemlig et ganske uklart Begreb uden nogen retlig Betydning, og det bruges ingen Steder i Haager-Konventionerne, som kun taler om, at man er forpligtet til at forhindre eller ikke taale Neutralitetskrænkelser.

Neutraliteten kan kun konstateres paa en eneste Maade, nemlig ved, at man forsvarer den; hvis man ikke vil det, opgiver man Neutraliteten. Og Folkeretten kræver et virkelig Neutralitetsforsvar og ikke et tomt Skinforsvar. En Stat kan heller ikke undskylde sig med, at Lovgivningsmagten ikke har villet bevilge de fornødne Penge; det maa den selv have Ansvaret for. Jeg kan henvise til en saa god Kilde i dette Spørgsmaal som den Mand, der i Øjeblikket er og under Krigen var Udenrigsministeriets Raadgiver i Folkeret, Hr. Cohn, der har udtalt — jeg tror, jeg tidligere har citeret det — i sit Skrift fra 1915 „Moderne Krigsret“, at det er en neutral Stats folkeretlige Forpligtelse at sætte sig i Stand til efter Evne at afværge Neutralitetskrænkelser, og den kan ikke undskylde sig med, at dens Lovgivning ikke hjemler de fornødne Midler dertil.

Jeg tror, jeg hermed tilstrækkelig har imødegaaet, hvad det ærede Medlem Hr. Niels Petersen forleden Dag udtalte, at Neutralitetsforsvar var Krig, at Neutralitetsforsvar var Opgivelse af Neutraliteten, og at man bare skulde forholde sig passiv. Det ærede Medlem henviste til Grækenlands Optræden i Korfu-Affæren. Den har allerede andre ærede Medlemmer gjort Rede for, men maa jeg tilføje, at det er ganske forkert at nævne Korfu-Affæren i denne Sammenhæng. Der var ikke Tale om nogen Neutralitetskrænkelse; der var efter Italiens udtrykkelige Erklæring ikke en Gang Tale om Krig; der var efter Italiens Udsagn Tale om, at man vilde anvende Repressalier for at sætte sin Ret igennem. Jeg er ikke i Tvivl om, at denne Fremgangsmaade ikke var stemmende med Folkeforbundspagten; paa den anden Side er jeg fuldkommen klar over, at Grækenland handlede meget fornuftigt; Grækenland var frit stillet i dette Tilfælde og tog den bedste Opportunitetsløsning, der kunde faas under de foreliggende Forhold, at klage til Folkeforbundet i Stedet for at udsætte sig for, at en Krig kunde bryde løs, før Folkeforbundet havde haft Lejlighed til at gribe ind.

Det ærede Medlem Hr. L. Rasmussen kom ogsaa ind paa disse gamle, forlængst forældede Teorier om, at det første Skud betød Krig, uagtet vi i den 5te Haagerkonventions Artikel 10 har en klar Til-